

Lasten Suometar.

— Lisälehti Suometarelle, perjantaina 22 p. Elokuussa. —

N°. 12.

Sitä kuusta kuuleminen, jonka juuresa asunto.

W. 1856.

Wakcat waatteet.

(Saarnoja lapsille.)

3.

Nuoret lukijani! oletteko itseltänne kysyneet, mitä autuaallisesti nukkuneet, taiwaan ilomajoiissa olemat henget tekewät? Mitä he todella tekewät? Sen tahdon teille sanoa. He palwelewat Jumalaa päivät ja yönät Hänen temppelissänsä. Eiwät he ainoastansa ole kunnikaat, mutta myös papit, niinkuin Melkisedek. He owat altis Jumalan temppelissä, eiwätkä milloinkaan sieltä ulosmene. He ylistawät Jumalaa yhä, palwelewat Häntä päivät ja yönät; oi, rakkahani, itse ijanikaifisuus tuntuu heille lyhyeksi ja vähäksi ylistyswirsiens laulamiseen Jumalalle! Kuinka erinkaltaiset he owat meidän rinnalla! Mjatelkaatte waan perään, kuinka wäleen te wäsytte Jumalaa palwelemasta. Te wäsytte Jumalaa ylistämästä, wäsytte Häntä kiittämästä, wäsytte Häntä rukoilemastakin. Te wäsytte Jumalan sanaa lukemasta ja ette wiithdi Pyhään Raamattuun tuskin milloinkaan katsoa. Moni teistä pitää ehkä Sunnuntaipäiviä ikäwinä ja wäsyttäväisinä päiwinä, kun silloin kuulette kirkossa tunnin werran Jumalasta puhuttawan. Ah, lapsukaiseni, rukoilkaatte Jumalan antamaan teille uuden mielen, Kristuksen mielen, joka opettaa teitä rakastamaan, mitä ennen wihaisitte, nimittäin Jumalan pyhää tahtoa ja kansakäymistä Hänen kansansa. Ah, kuinka erilaitiset maailman lapset owat, niiden suhteen, jotka Herraa palwelewat päivät ja yönät — jotka eiwät lepää ei yöllä eikä päiwällä Jumalaa kunnioittamasta ja ylistämästä, altis waan laulaen: Pyhä, Pyhä, Pyhä Herran Jumalan Kaikkiwaltias, joka olet ollut, olet nyt ja olet tulewa! Jotka maailmaa ja sen haluja rakastawat, mutta wäsywät Jumalaan, kuinka kuullette semmoisten olewan taiwaan waltakuntaan joweliaat? O, lapsukaiset, koetelkaatte itsiänne, jos teillä on wähintäkään rakkautta Jumalaan ja riennua siitä sydämissänne!

Hurskas lähetyssaarnaaja Pohjois-amerikan Intialaisten seassa, nimeltä Taawetti Brainerd, kertoo itsestänsä, että kun hänen ruumiinsa wäsyi ja tahtoi lepätä, oli hän siitä hywin suruisensa, sillä se esti häntä rukoilemasta. Lapset, werrakkaatte itsiänne tähän mieheen, jos teillä on sama halu ja ikäwöitsenmys Jumalan kansa puuhmaan kuin hänellä oli!

Mutta owatko autuaat henget taiwaassa itsekkäitä? Eiwät ole. Jumala asuu heidän seassansa. Hän istuu

istuinmellensa, kokoo kaikki ympärillensä, niinkuin isä itäisillä kerää pienet lapsensa ympärillensä. He owat Herran tykönä altis. Maalla eläessänsä olivat outoja ja wieraita, mutta nyt owat kotona Jumalan tykönä. He katsovat Hänen ihanuuttansa ja owat Hänen rakkautellansansa täytetyt. He näkewät Hänen kaswonsa, ja Hänen nimensä on heidän kaswoillansa. Kallit lapset! ettekö ajattele: „oi, jos mekin olisimme siellä, eläwitten maassa, suuressa ihannudessa!“

Heidän autuutensa on ihmiskielellä sanomatoin. Autuaat owat ne kuolleet, jotka Herrassa owat nukkuneet. Heidän elämänsä juoksu on päättynyt. Wanhuus on ohitse mennyt. Talwi on kulunut, suwi, ijanikaifinen suwi tullut. Kaiken maailmassa kärsityn katteruuden he muistawat waan niinkuin unen ja tämä muisto lisää heidän autuuttansa. Raamattu sanoo: heidän ei pidä isooman eikä janooman. Maailmassa eläessänsä he olivat usein näljässä ja janossa; olivat heikot ja wäsyneet. Mutta kaikki waiwat owat kärsityt; he owat tulleet eläwän Jumalan kaupunkiin, taiwaalliseen Jerusalmiin, heidän autuaalliseen kotihinsa. He ravitaan elämän puusta, joka on Jumlan paratiisissa. He saawat salattua Manna, he juowat elämän lähteestä. O, mikä muutos! He owat tulleet suuresta surusta; he olivat waiwasia ja työssä, paljossa walwomisessa, näljässä ja janossa, paljossa paastossa, wilussa ja alastomuudessa. Mutta nyt eiwät enää tiedäkään, mikä surunsa, paastonsa ja alastomuutensa oli; kaikki maailman kärsimykset ja waiwat owat heistä niinkuin niitä ei olisi ollutkaan; ne owat kärsityt ja ohitse menneet.

Kun hurskas mies nimeltä Nikard Bakter kamppaili kuoleman kanssa viimeisä silmän räpäykkiänsä, kysywät hänen ystäwänsä, miten laitansa oli. „Melkein hywä on minun laitani!“ wastasi hän — ja kohta oli hän ihko terwe, sillä hän nukkui Jesuksen helmaan, ja on nyt warmasti yllä autuasten seassa, joita ei lukaan woi lukea, ja joiden autuutta ei kenkään kertoa eikä käsitää. Autuaat owat ne lapset, jotka jo owat taiwaan ilomajoiissa taiwaallisen isän yllisiä, yhäällä eroitettuna maailman murheista! Mutta autuaat owat myöskin ne lapset, jotka owat tiellä Jän huoneesen, Jumanuelin maahan waeltamassa! Waan onnettomat owat sitä vastaan ne lapset, jotka niinkuin ekkuneet lampaat waeltawat wääräyden ja pahunden tiellä. Rauhea on tosin itäinen kadotus, koska maan päälläkin löytyy niin paljo itua,

walitus, suria ja pahunta. Kaikki maailman kate-
ruus on paljas tyhjyys kadotettuun tuskan ja onnetto-
munden rinnalla. He owat yhä näljässä, janoissa, wai-
wasia ja tuslassa, ja wirwoitusta, muutosta onnetto-
masia tilasiansa eiwät milloinkaan saa. Siis, ystävät-
seni, rakkaat lapsulaiseni, waeltakaatte Herran teillä maa-

ilmassa ollessanne! Etteköätte Herraa ja noudattakaatte
hänen käskyjäänsä, niin Kristuksen kuoleman, kärsimyksen
ja piinan tähden saatte uskolla periä taiwaan waltakun-
nan! Siihen auttakoon teitä ja meitä kaiffia kallis
Wapahantajamme! Amen.

1851. 22

1851. 22

1851. 22

Lentäviä Ihmisiä.

Ette suinkaan ole milloinkaan kuulleet lentäwistä ih-
mistä puhuttawan, eikä semmoista Jumala ole luonut-
kaan. Mutta lentäviä ihmisiä on kuitenkin löytynyt ja
löytyy vielä nytkin. Ihmisjärki, joka niin paljon uutta
ja kummallista on keksinyt ja toimeen pannut, on usein
myös miettinyt, miten semmoinen koneellinen laitos wal-
mistettaisiin, jolla ilmassa osattaisiin linnun tawalla, oi-
kein siivillä, lentää. Ilmapalloista ja ilmalatwoista
olette jo saaneet tietää, kuinka ihminen semmoisistakin on
rakentanut ja niiden avulla kullenut ilman kautta pai-
kasta paikkaan. Mutta niihin yksinäänsä ei ole ihminen
tyytyinyt; hän on myös tahtonut laittaa itsellensä siivet,
waikka tämä tahto ja koetus ei ole juuri suuresti on-
nistunut.

Ylläolewa kuwa näyttää kuitenkin, että ihminen osaa jo-
honkin määrään tehdä itsensä siivilliseksi ja ilmassa lentä-
wäksi, melkein niinkuin linnuksi. Pitkää aikaa ei ole kulunut
siitä kun oppinut ja taitawa kelloseppä Wienin kaupungissa
Itäwallassa, nimeltä Degen, hywin onnistui koetukses-
sansa koneellisilla siivillä lentää. Tämä sukela mies
teki itsellensä kaksi siipeä hienosta, wernisatusta pape-
rista, jotka yläpuolesta oliwat 58 neliskulmafynärän

lemyiset ja 5 fynnärää pitkät. Saadaksensa ne taipu-
waisiksi ja jänteäwiksi neuvoi hän niiden sisään järwen
ruohuja siikkilangalla. Purston hän myös teki samalla
tawalla.

Joka tällöin siivillä tahtoo lentää, pistää kätensä
niiden alapuolelle ja ottaa kiini sitä warten tehdyistä
rakkista. Jalat sidotaan vurstoon, ja sitte on lentäjä
melkein niinkuin linnun nälöinen.

Ensimmäisen lentokoetuksen teki Degen alussa vuotta
1808 ratsashuoneessa Wienissä ja pääsi silloin nouse-
maan 27 fynnärän korkeuteen. Sitte hän uudisti koe-
tuksensa ulkona ilmassa, ottaen awuksensa pienen ilma-
pallon, jonka siioi siipiinsä kiini. Näin warustettuna
lensi tämä kelloseppä Marraskuun 12—15 p:nä 1808
ristin rastian ilmassa, katsojain suureksi ihmetykseksi, ja
laskehe alas wahingotta. Kun tämä lentäminen hänelle
niin hywästi onnistui, kutsui hän useasti katsojaita koolle
rahan edestä hänen konstiansa ihmetteleemään, ja keräsi
wähällä ajalla 10 tuhatta Itäwallan kultarahaa taitonsa
ja waiwansa palkinnoksi (1 Itäwallan kultaraha tekee
hopeassa vähän enemmän kuin 64 foy.).

Muinaisajan seitsemän Ihmeteosta.

7.

Pyramidit.

Kuus muinaisajan ihmeteosta olette jo oppineet tuntemaan. Seitsemäs oli Pyramidit Egyptissä. Tämä maa oli muinoin rikas kaikenlaisista taiteen teoksista, sillä kunnikaat siellä, joita sanottiin Pharaoniksi, tahtoivat altis kartuttaa valtakuntansa kuuluisuutta ja rikkautta taiteen ihmeellisillä ja komeilla tuotteilla. Harvassa maassa niin paljo muinaisajan jäännöksiä kivistä, kувapaisista, temppeleistä ja monista muista semmoisista rakennuksista on säilynyt meidän aikoihin asti kuin tästä Egyptin vanhasta valtakunnasta. Mutta tuskin missään kunnikailla on ollutkaan niin suurta ja laitointa valtaa kuin muinaisilla Pharaoneilla oli; he pakoittivat, kun niin tahtoivat, monta sataa tuhatta alamäistansa taiteellisten tekojen valmistukseen, joihin kului monta vuotta, ja joita vieläkin ihmetellään. Pyramidit olivat niiden seassa mainiot rakennukset ja ansaitsevat nimen maailman seitsemän ihmeteoksen joukossa. Ne olivat muodoltaan kolmen ja neljän kulmaiset, päähän päin teräviiksi supistuvat, suurista kivistä tehdyt tapulit. Kulmat olivat tavallisesti rakennetut niin, että ne osoittivat ilman neljä suuntaa. Sisästä päin ne olivat kalkkikivestä eli poltetuista tiileistä ja ulkoa päin muoratut ja koristetut sileällä hakatulla kivellä ja useasti kauniilla marmorilla. Niiden korkeus oli 100 ja 225:kin kynnärää; jalka, jolla ne seisoivat, oli 500 ja 750:kin kynnärän laajuinen. Meidän aikoihin on 40 tämmöistä Pyramidia säilynyt, ja niiden sisusta on ahkerasti tutkittu tiedon saamiseksi, mihin niitä ennen käytettiin. Sihen tietoon on myös tullu, että näiden Pyramidien sisään haudattiin Egyptin kuninkaiden ruumiita.

Tässä päätän tämän kertomuksen muinaisajan seitsemästä ihmeteoksesta. Toiste lupaan teille puhua enemmän Egyptin Pyramideista, ja nyt kysyn: muistatteko, mitkä muinaisajan seitsemän ihmeteosta olivat?

Svintonin koulu.

Mennäänpäs taas Englantiin, jossa löytyy niin paljo ja hyviä kouluja lapsille. Ei kaukana Mankesterin suuresta vapriikkikaupungista, jossa valmistetaan sanomattoman paljo pumpulilankaa ja vaatteita, seisoo Svintonin kaunis kylä. Siinä näemme huoneita ja kartanoita suuri joukko, mutta yksi niistä on kuitenkin komein ja paras. Se on tämän kylän kouluhuone, josta paistaa silmiimme enemmän kuin sata ikkunaa ja kaksi tornirakennusta. Ympäriällä on kukoistava pelto, hedelmällinen puutarha ja monta monituista kukkalaavaa ja ruusupenkiä. Tämä koulukartano on maksanut noin 390 tuhatta ruplaa hopeassa ja se on rakennettu köyhäin lasten opetuksiksi ja sivistykseksi. Ei siihen laiskuuteen ja val-

littomuuteen lapsia oteta; he kasvatetaan taitaviksi ja kunnollisiksi jäseniksi maan palvelukseen, minkä sitte suuremmiksi tullua tahtovat valita, ja sentähden pitää heidän nuorena ollessa lukea ja tehdä työtä ahkerasti; mutta kyllä joutohetkinä kuitenkin saavat juosta, hyppiä ja leikkiä lyödä.

Svintonin koulussa löytyy tavallisesti joka vuosi noin 630 lasta, joista noin puolet ovat ihko orpoja, mierosta otetuita. Heitä opettamassa, korjaamassa, katsomassa ja kurissa pitämässä on 1 kappalainen, 1 kaitsija, 1 lääkäri, 1 paavin uskoinen pappi, 1 kuvernööri, 1 peräänkatsova vaimo-ihminen, 6 mies- ja 4 nais-puolista opettajaa, 6 ammaa eli imettäjä ja monta muuta palvelijaa. Paitse vapaa ruoka, maksetaan näille yhteensä 11 tuh. 700 ruplaa palkkaa vuosittain.

Katsokaamme likemmin tätä koulua ja sen lapsijoukkoa. Tuolla viheriäisellä pihalla seisovat lapset leikkiä lyöden ja katsoen opettajinsa, jos heillä on mitään sanomista. Yksi opettaja kutsuu lapsia katsomaan kesytettyjä metsälintuja ja neuvoo, kuinka meidän pitää eläimiä kohteleman, ett'emme heitä rääkkää, emmekä pahoin pidä; linnun pesiä kieltää hän repimästä ja munia pesästä ottamasta, hevosia lyömästä ja pieksämästä j. n. e. Hän varoittaa lapsia aina olemaan eläimille siivot ja ystävälliset, sillä Jumala on ne luonut ihmisen hyödytykseksi. Varastamasta ja valhehtelemasta kieleetään myös, ja jos joku kuitenkin varastaa esim. puiden hedelmiä, niin hän rangaistaan sillä tavalla, että muut lapset saavat hedelmiä syödä mahansa täyteen, mutta rikoksen alaiset katsoa kuivin suin päälle. — Tuonne on opettaja pistänyt pienen rahan piiloon; lapset löytävät ja tuovat sen opettajalle, joka kiittää heitä heidän rehellisyydestänsä ja että ovat täyttäneet velvollisuutensa; sillä rehellisyys on jokaisen velvollisuus. — Nyt annetaan merkki ja kaikki lapset kiiruhtavat kouluhuoneeseen lukemaan, kirjoittamaan, lukua laskemaan ja kästöitä tekemään. Kaikki ovat iloisen ja hilpeän näköiset, sillä koulun käynti on tullut heille tarpeelliseksi huvitukseksi. Väsymys kun tulee, päästetään lapset taas pihalle leikitsemään ja vibdoin levolle illan tultua.

Jokainen astuu sisään ja ulos tässä koulussa tahdissa. Nuorempia lapsia opetetaan päivällisessä elämässä tavattavissa aineissa kysymyksillä ja vastauksilla, niinkuin esimerkiksi: Opettaja kysyy: Mikä päivä nyt on? Lapsi vastaa: Tiistai. Minkälainen nyt on päivä? Kaunis. Minkätähden? Sentähden, että aurinko paistaa ja ei sada. Onko sade hyvä? On. Mitä hyötyä siitä on? Se kukoistuttaa kukat ja kypsyttää hedelmät. — Kuka sateen ja päiväpaisteen antaa? Jumala. Mitä meidän pitää tehdä Hänen hyvytensä tähden? Kiittää ja ylistää Häntä. — Kiitäkäämme siis Jumalaa — ja nyt ottaa opettaja virsikirjan ja veisaa siitä lasten kanssa heliällä äänellä

jonkun sopivan virren. Sitte opetetaan lapsia siveyso-
pissa. — Opettaja kääsee yhden heistä nousemaan
korkealle tuolille, niin että muut lapset hänen näke-
vät. Tältä tuolilla seisovalta kysyvät myös toiset
lapset, mitä hän taitaa ja hän vastaa heille selvällä
äänellä niinkuin opettajallekin. Jos joku ei osaa vas-
tata, pitää hänen heittää tuoli ja toinen nousee hä-
nen sijaansa. Lapset kysyvät esimerkiksi: Mitkä ke-
vätkaudet ovat? Mikä eläin puuta kaventaa? Mikä
taivaan kappale on likinnä aurinkoa? Kuinka pitkä
matka Mankesterin ja Lontoon välillä on? Mitkä ovat
metallien nimet? Miksi pilvet sataavat? Mitä tuuli
tekee? j. n. e.

Tässä koulussa opetetaan myös soittamaan ja lau-
lamaan. Suurempia lapsia neuvotaan kaikellaisiin
käsaskareisin, niinkuin suutarin, sepän, räätälin ja
nikkarin työhön.

Svintonin koulu saapi vuosittain Englannin yleis-
istä varoista liki 3 tuh. 500 hopearuplaa. Jotka
koulusta päästetään, ovat käyttäneet hyvin. Heille
annetaan kaksi täydellistä vaatepukua koulusta ero-
tessa.

Kolme kultakalaa.

Jumala on luonut järviin ja mereen monen laatusia
kaluja. Niiden seassa tapaamme hopean ja kullau-
kin karvasia. Nämät viimeainitut ovat pieniä niin-
kuin pienet muikut meidän järvisämme Suomessa.
Kolme tämmöistä kaunista kultakalaa sai kerran eräs
rikas ja ymmärtäväinen talon isäntä. Hän pani ne
vähäiseen lammikkoonsa puutarhaansa elämään ja kävi
niitä aina katsomassa, kun ne auringon paistossa uida
suikertelivat lammikon kirkkaassa vedessä, joka ma-
talan kaivannon kautta oli mereen yhdistetty ja suulle
tehty vaskilangasta salpuu, ettei kalat poispääsisi.
Ne tottuivatkin niin mielellänsä tässä lammikossa ole-
maan, että tulivat pelkäämättä heille viskatuita leivän
muruja veden pinnasta syömään. Iloisesti katsoi
isäntä tätä ja sanoi varoitukseksi: "Pienet kalat,
kyllä teillä on hyvä elo ja olo nyt; mutta ottakaatte
kahdesta asiasta tarkka vaari. Elkäätte milloinkaan
koettako uida vaskilankaisen salpuun läpi ja elkääte
myös milloinkaan uida veden pinnalla silloin kun
en minä ole läsnä!"

Mutta kalat eivät ymmärtäneet miehen puhetta.
Sentähden ajatteli hän: "Eivätköhän nuo jollakin
tavalla minua ymmärtäisi." Hän meni salpuun tykö
ja joka kerta kun kalat pyrkivät sen läpi päästä,
pisti hän keppinsä veteen ja pulikoitti sillä kaloja
vasten, niin että ne säikähtivät ja uivat sukkela-
sti lammikon toiseen päähän. Samoin hän teki kun
kalat nousivat veden pintaan, silloin kun ei leipä-
muruja heille viskattu, ja ne pujahtivat joka kerta
lammikon pohjaan. Tehtyänsä näin monta kertaa

ajatteli mies viimein: "Nyt ovat kalat toki minun ym-
märtäneet!" ja meni pois.

Silloin tulivat kalat lammikossa yhteen, liikutteli-
vat eviänsä ja arvelivat syytä, miksi mies ei antanut
heidän uida salpuun läpi eikä veden pinnalla. "Itse
hän kyllä kävelee tuolla ylhäällä, miksikä emme me-
kin siis saisi sinne uida?" arvelivat kalat. "Vedestä
pois emme kuitenkaan pääsisi; ja miksikä meitä aina
pidetään tässä lammikossa suljettuina", arveli toinen;
ja kolmas mielti: "Tuossa suuremmissa vedessä
olisi paljon iloisempi oleskella; ja mitä se haittaisi,
jos välistä saisimme veden pinnassakin uiksennella?
Aina on tuo mies meitä pistämässä," — "Hän mah-
taa olla hyvin kova mies, kosk'ei suvaitse muille
yhäntäkään huvitusta", sanoi ensimmäinen kala. "Nun
kyllä on", vastasi toinen; "mutta minä hänen hätyy-
tyksistänsä en huoli mitään; koetan heti paikalla
uida suureen veteen." — "Ja minä tahdon piehta-
roida tuolla veden pinnassa kauniissa päiväpaistees-
sa", sanoi toinen.

Kolmas kala oli kuuliaisempi ja ajatteli: "Varmaan
on miehellä syytä kieltoonsa. Kovuudesta hän ei
suinkaan mahda meitä näin pitää ja kohdella; sillä
jos ei hän meitä rakastaisi, ei hän niin useasti tulisi
meitä katsomaan ja leivänmuruja meille antamaan.
Minä tahdon häntä totella, vaikk'en ymmärrä, mik-
sikä hän meitä niin pitää?"

Tämä kultakala pysyi sentähden aina lammikon
pohjalla, kun isäntä ei ollut läsnä; mutta ne toiset
kaksi tekivät niinkuin olivat sanoneet; toinen etsi
itselleen reiän (laukun) vaskisalpuussa ja ui me-
reen; toinen nousi veden pinnalle ja hyppi sinä
päiväpaisteessa huvitukseksensa. Mutta mikä tapah-
tui? Tuskin oli toinen päässyt salpuun läpi, kun
suuri hauki ampui sen päälle ja nieli mahaansa. Il-
massa lentävä havukka älysi toisen kultakalan auringon-
loistossa veden pinnalla ja iski sen suuhunsa. Se
tottelevainen kultakala jäi nyt vaan itseksensä eloon.
Isäntä oli iloinen sen kuuliaisuudesta, kävi joka päivä
sitä katsomassa ja ruokkimassa. Se kesytti viimein
niin, että tiesi hetket, milloin isäntänsä tuli lammi-
kolle ja oli häntä aina odottamassa leivän muruja
saadaksensa. Näin eli tämä kultakala monta iloista
vuotta kuuliaisena lammikossa.

Luvunlaskullinen Arvoitus.

Selitys viime n:n arvoitukseen: 17) talonpoika
maksoi 50 ruplaa ja hänellä oli 10 lasta.

18) Kahdella kyyhkysellä oli kumpaisellakin kaksi
poikaa ja näillä nuorilla kyyhkysillä oli myöskin kaksi
poikaa. — Kuinka monta niitä yhteensä oli?

Tämän n:n toimitti

F. P.

Selfingissä.

Suomalaisen Kirjallisuuden-seuran kirjapainossa.

Painoluovan antanut: G. F. Aminoff.